

VIDZEME

CEĻŠ VED AUGŠUP!

**Vidzemes plānošanas reģiona attīstības
programmas 2021-2027
Izstrādes process**

19.02.2021.

VIDZEME

CEĻŠ VED AUGŠUP!

KAS IR VPR AP2027?

KO VĒLAMIES SASNIEGT?

KĀ TO IZDARĪT?

Vidēja termiņa stratēģija – galvenās **IZVĒLES**

Reģiona attīstības **MĒRĶI**

PRIORITĀTES

RĪCĪBAS VIRZIENI/ uzdevumi katrā prioritātē

Sasniedzamie ietekmes **REZULTĀTI**

Indikatīvie **REĢIONĀLAS** nozīmes **PROJEKTI**

Iesaistītās institūcijas

Īstenošanas, **UZRAUDZĪBAS** un novērtēšanas process

SAGATAVOŠANĀS IZSTRĀDEI

Lēmums par izstrādes uzsākšanu, lēmuma ieviešana TAPIS sistēmā, Konsultatīvās padomes izveide, darba grupu izveide, Esošo plānošanas dokumentu ieviešanas analīze. Konsultācijas par SIVN nepieciešamību

2019.09-2020.03

TEMATISKĀS DARBA GRUPAS

TDG organizēšana piesaistot nozaru specialistus, ministrijas, pašvaldību speciālistus, viedokļu līderus

2020. oktobris-
decembris

AP STRATĒĢISKĀS DAĻAS 1. REDAKCIJA

Stratēģiskās daļas 1. redakcijas izskatīšana KP, AP

2020. gada decembris

2021.februāris

2020. gads

2021.janvāris

ESOŠĀS SITUĀCIJAS ANALĪZE

Esošās situācijas analīzē tiek ietverts darbs ar informācijas analīzi par reģiona teritorijas resursiem, attīstības tendencēm

STRATĒĢISKĀS DAĻAS IZSTRĀDE

Balstoties uz esošās situācijas analīzi, definēti vidēja termiņa mērķi, prioritātes, rīcību virzieni

AP STRATĒĢISKĀS DAĻAS 1. RED. PUBLISKĀ APSPRIEŠANA

VPR AP lēmums par attīstības programmas stratēģiskās daļas nodošanu publiskajai apspriešanai.

VPR AP izstrādes ietvars

- ❑ Latvija 2030
- ❑ NAP 2027 noteiktos mērķus un prioritātes
- ❑ Dienaskārtība 2030 - 17 IAM, apakšmērķi
- ❑ VPR IAS 2030;
- ❑ VPR IAS2030 un AP2020 vidusposma izvērtējums;
- ❑ ES fondu Darbības programma 2021-2027 (*izstrādē*)
  - Taisnīgas pārkārtošanas plāns (TPF) (*izstrādē*)
  - Atveseļošanās un nosturības mehānisma plāns (*izstrādē*)
- ❑ Nozaru politikas pamatnostādnes;
- ❑ VARAM konceptuālajā ziņojumā «Par administratīvo reģionu izveidi» iekļautajiem priekšlikumi (*izstrādē*)
- ❑ Esošā situāciju reģionā, tendences

JAU ŠOBRĪD IR NEPIECIEŠAMS DOMĀT PAR TO, KĀ LIETAS,
NORISES, SAJŪTAS MAINĪSIES 7 (UN NE TIKAI) GADU LAIKĀ

KAS NOTIEK PASAULĒ, KAS
MAINĀS, KURP IET?

SAPRAST UN NOVĒRTĒT
SCENĀRIJUS, PĀRNEST TOS UZ
VIDZEMI

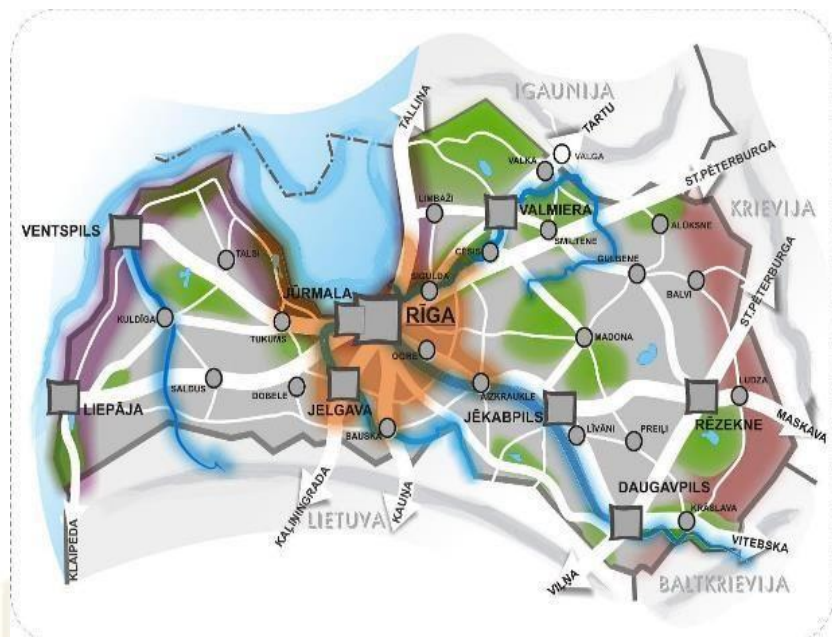

LAI AKTUĀLAIS ŠODIEN IR ARĪ
AKTUĀLS ARĪ RĪTDIEN

VPR AP izstrāde mērķis

NOTEIKT vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopumu VPR ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2014.-2030.gadam izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai,

Latvija 2030 – Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2030.gadam

Stratēģiskais ietvars saglabājas (2030)

Reģiona vīzija 2030
Stratēģiskie mērķi (3)
Prioritātes (6)

	Ilgtermiņa prioritātes
CILVĒKS	IAS1. Kvalitatīva, pieejama un daudzpusīga izglītība
	IAS2: Sociālā drošība un veselība
EKONOMIKA	IAS3: Ilgtspējīgas uzņēmējdarbības un inovāciju vide
	IAS4: Ilgtspējīga ekonomika
TERITORIJA	IAS5: Sasniedzams reģions
	IAS6: Vietu pievilcība

❑ **Detalizēt** Reģionālās politikas pamatnostādņu 2021.-2027.gadam galvenos tematiskos virzienus ieguldījumu plānošanā:

- Reģionālās ekonomikas attīstība, t.sk. teritorijas specializācija uzņēmējdarbībā;
- Pakalpojumu efektivitātes uzlabošana;
- Plānošanas reģionu un pašvaldību administrācijas kapacitātes celšana

❑ **Sniegt redzējumu** par iespējamajiem reģionālajiem projektiem atbilstoši Reģionālās politikas pamatnostādņēs 2021.-2027.gadam paredzētajam īpatsvaram (30%) investīciju finansējuma novirzīt uz rezultātiem **balstītu reģionālā mēroga projektu īstenošanai.**

- ❑ **Sniegt redzējumu** par viedajiem risinājumiem reģionā un reģionālās inovācijas, zināšanu un tehnoloģiju pārneses platformas izveidi un attīstību - katrā plānošanas reģionā pilotprojekta veidā tiks ieviests jauna veida pakalpojums
- ❑ **Papildu nosacījumi**, kas izriet no ES fondu darbības programmas iestrādēm, jānosaka **funkcionālās pilsētu teritorijas**, balstoties uz vienotu definīciju – nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centri (pēc Latvija 2030) un to apkārtējās teritorijas.

2020. GADA OKTOBRĪ- DECEMBRĪ

- **Teritorijas telpiskā attīstība** t.sk. sasniedzamība, transports, kultūras un dabas mantojums, ainavas, sabiedrības līdzdalība, kopienas, remigrācija – **29. OKTOBRĪ**
- **Ilgspējīga uzņēmējdarbības un inovāciju vide**, darba tirgus prasmju un uzņēmējspēju attīstība, cilvēkkapitāls – **5. NOVEMBRĪ** ;
- **Ilgspējīga ekonomika**, atkritumu apsaimniekošana, klimata pārmaiņu adaptācijas pasākumi – **25. NOVEMBRĪ**
- **Sociālā drošība un veselība** t.sk. pakalpojumu pieejamība, organizācija, veselīgs dzīvesveids, iespēju vienlīdzība – **17. DECEMBRĪ**

MEKLĒJĀM ATBILDES

- Kas ir Vidzemes unikalitāte
- Kādi ir izaicinājumi, vajadzības, lai 2027. gadā mēs nokļūtu daudz labākā Vidzemē
- Uz ko jāfokusējas?
- Kādu gribam redzēt Vidzemi?
- Ar ko tas atšķiras no šodienas?

VIDZEME

CEĻŠ VED AUGŠUP!

VIDZEME ŠODIEN

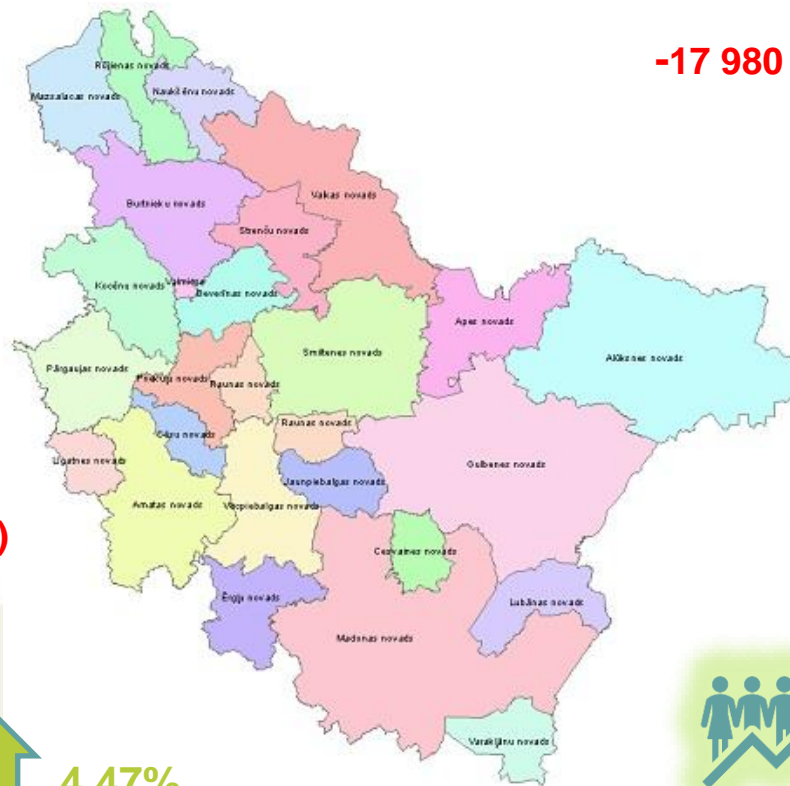
KOPĒJA DARBA SAMAKSA **860 €** ↑ **262 € (43,8%)**

12

IKP UZ VIENU IEDZ. **9 678 €** ↑ **17,9%**

-17 980 (-8,9%) ↓

KOPĒJAIS IEDZĪVOTAJU SKAITS **183 938**

Vidējais vecums:

VĪRIEŠI – 39,9 SIEVIETES – 46,4

VĪRIEŠU SKAITS (47%) **86 431** ↓ **-8,6%**

SIEVIEŠU SKAITS (53%) **97 507** ↓ **-9,2%**

IEDZĪVOTĀJI
DARBSPĒJAS VECUMĀ.

11 250 (60,5%) ↓ **-14 478 (-2,2%)**

VĪRIEŠI – 64,9% SIEVIETES 56,5%

BEZDARBA LĪMENIS **7,6%** ↓ **-2,3%**

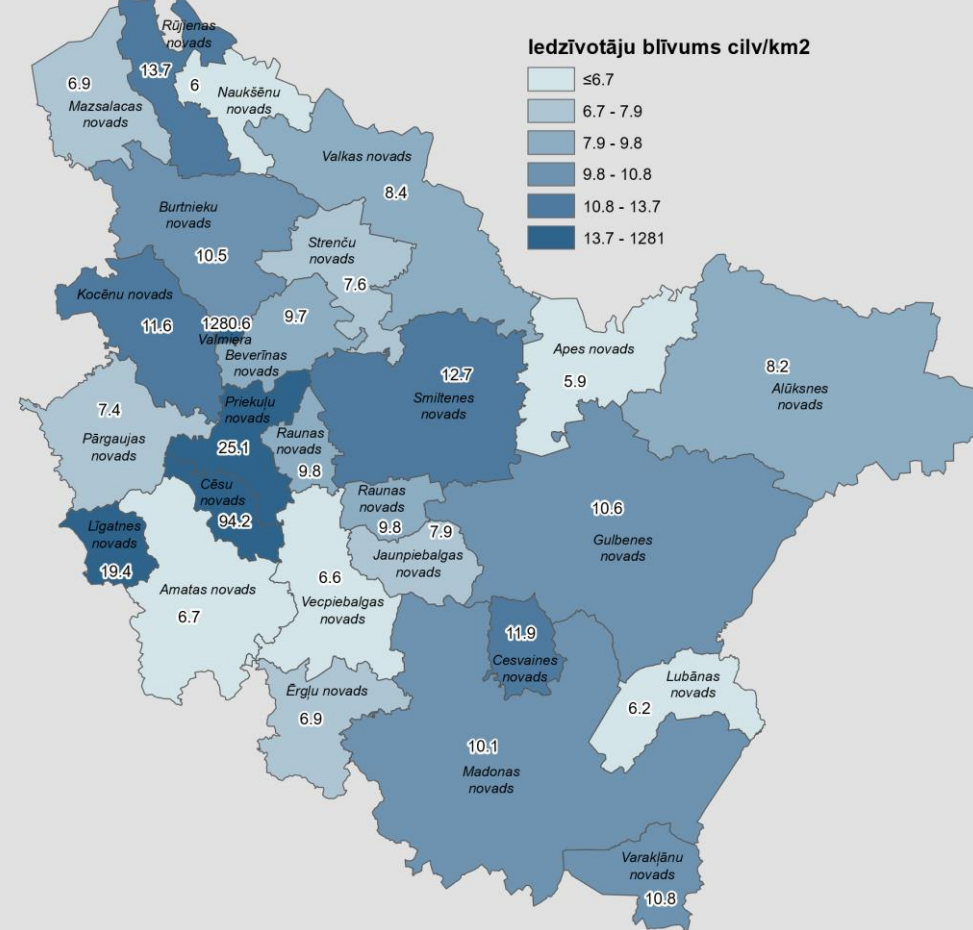
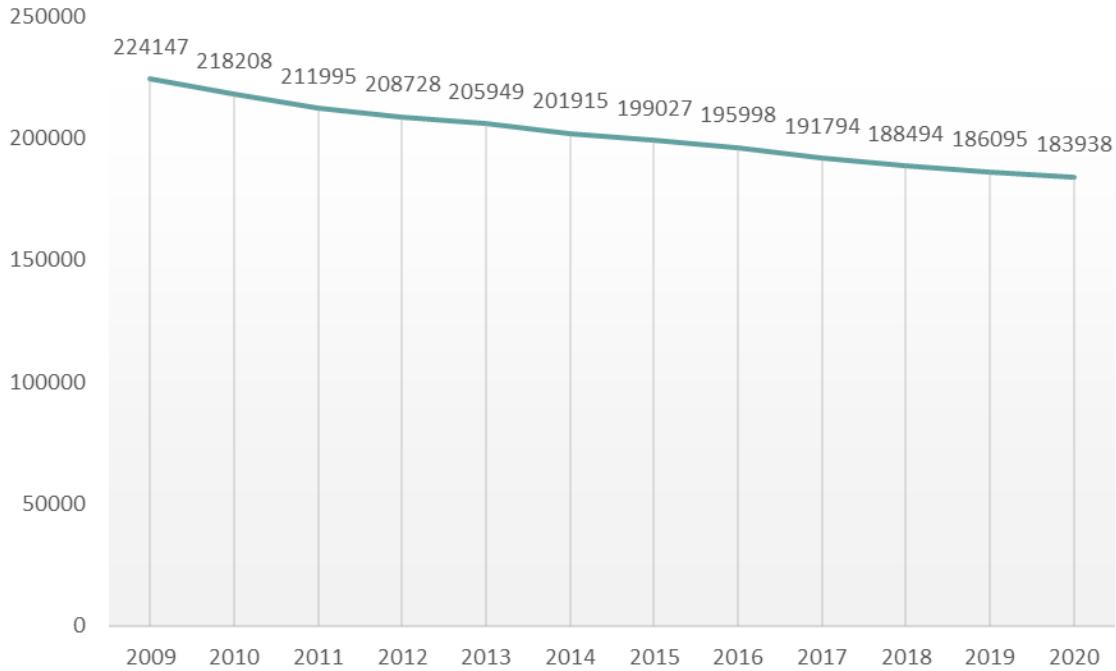
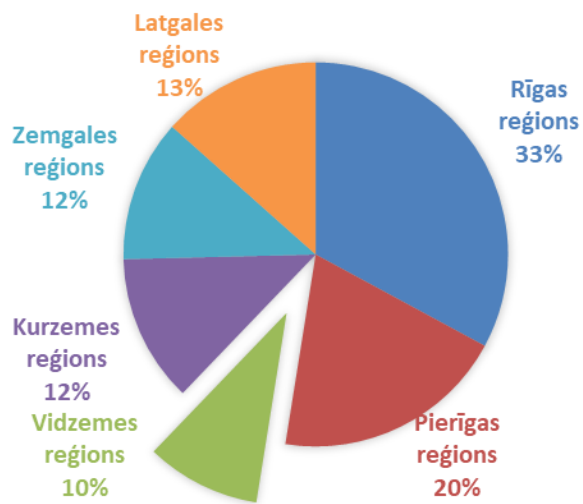
NODARBINĀTĪBAS LĪMENIS **61,07%** ↑ **4,47%**

SALĪDZINĀJUMS AR 2014. GADU

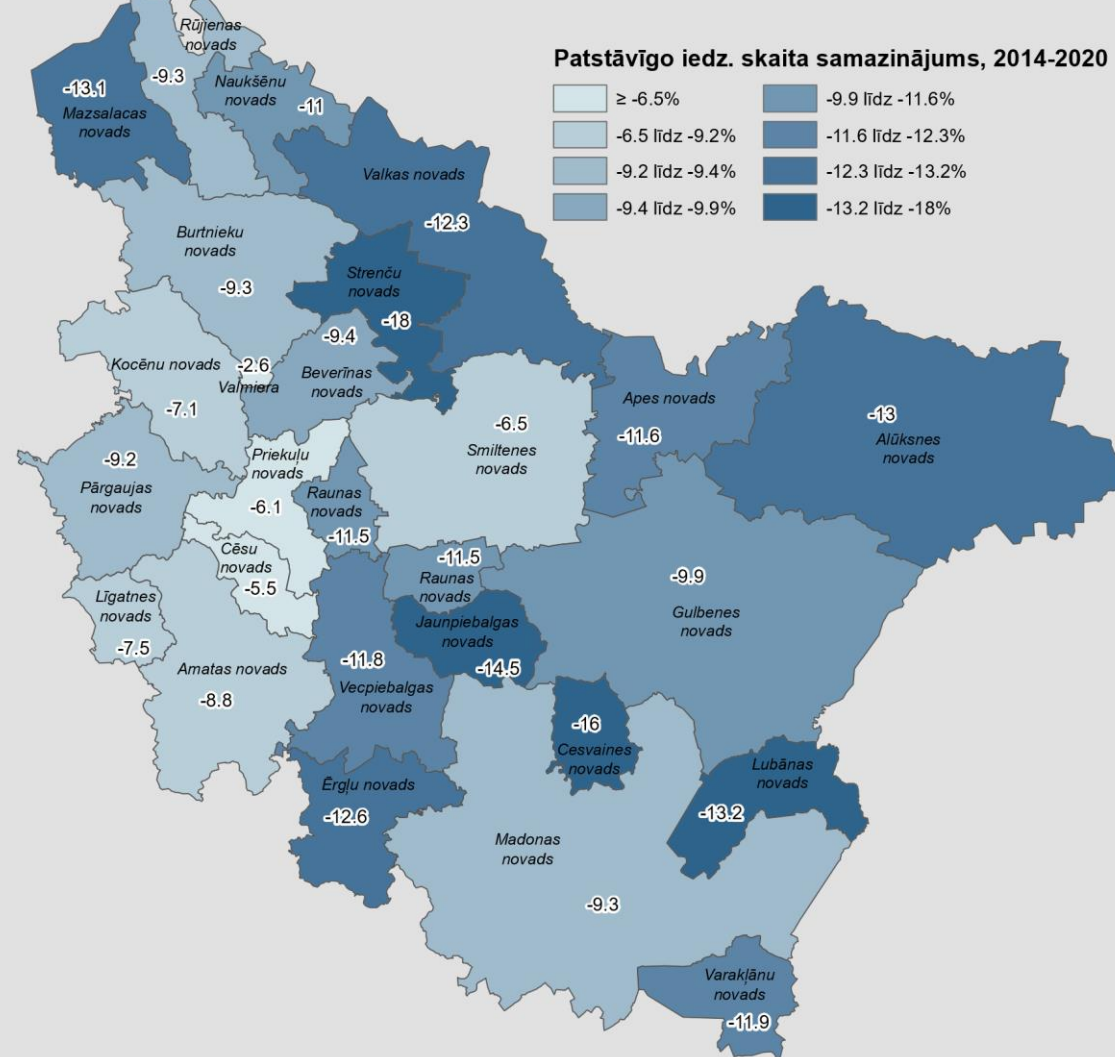
Iedzīvotāji

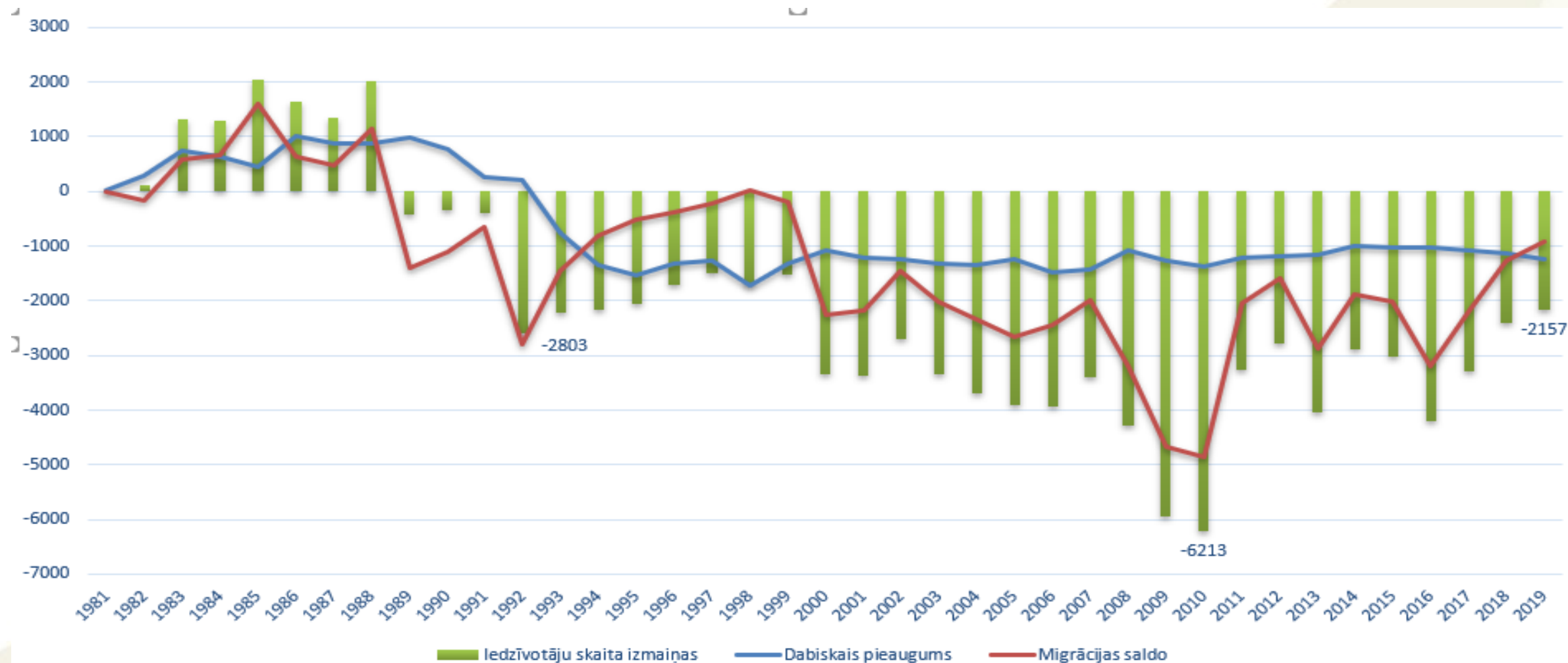
2009-2020

Iedzīvotāji

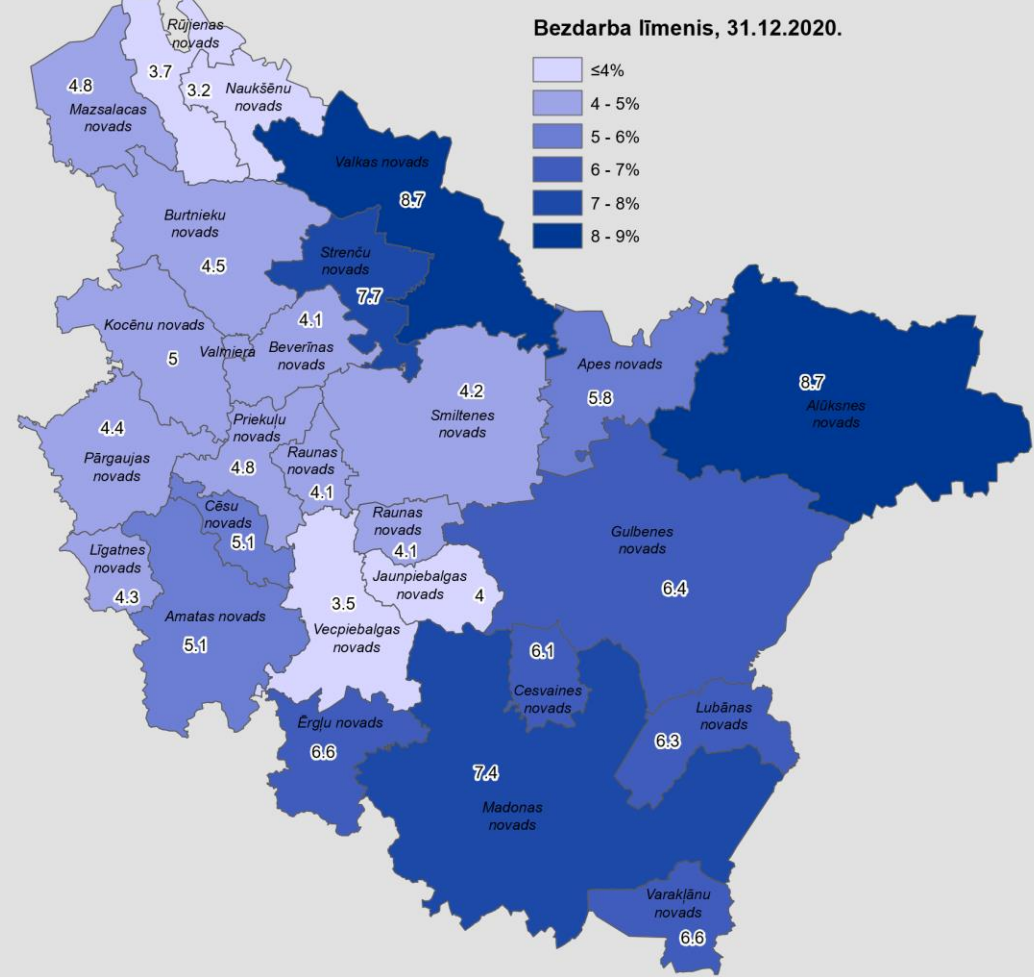
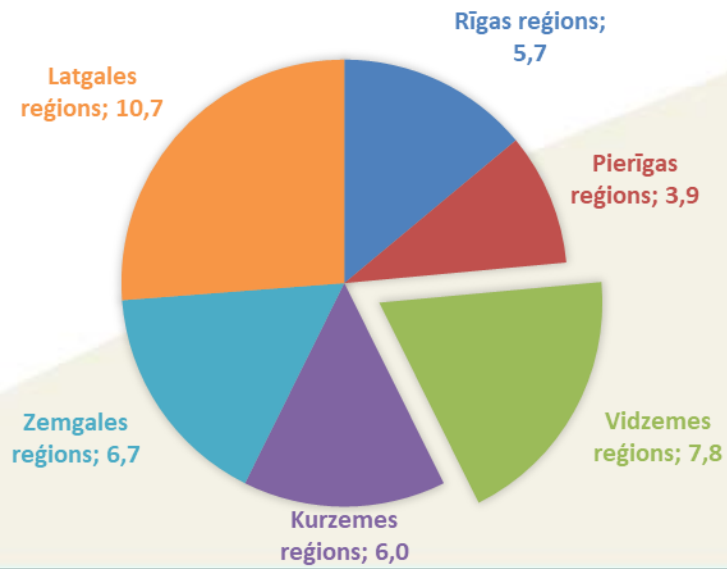
- ❑ Laika periodā no 2014. līdz 2020. gadam iedzīvotāju skaita izmaiņas Vidzemes administratīvajās teritorijās ir nevienmērīgas.
- ❑ Izteikta iedzīvotāju skaita samazināšanās notiek lauku reģionos un pierobežā.
- ❑ Iedzīvotāji pārceļas tuvāk novadu administratīvajiem centriem un lielākajām pilsētām.

Nodarbinātība, bezdarbs

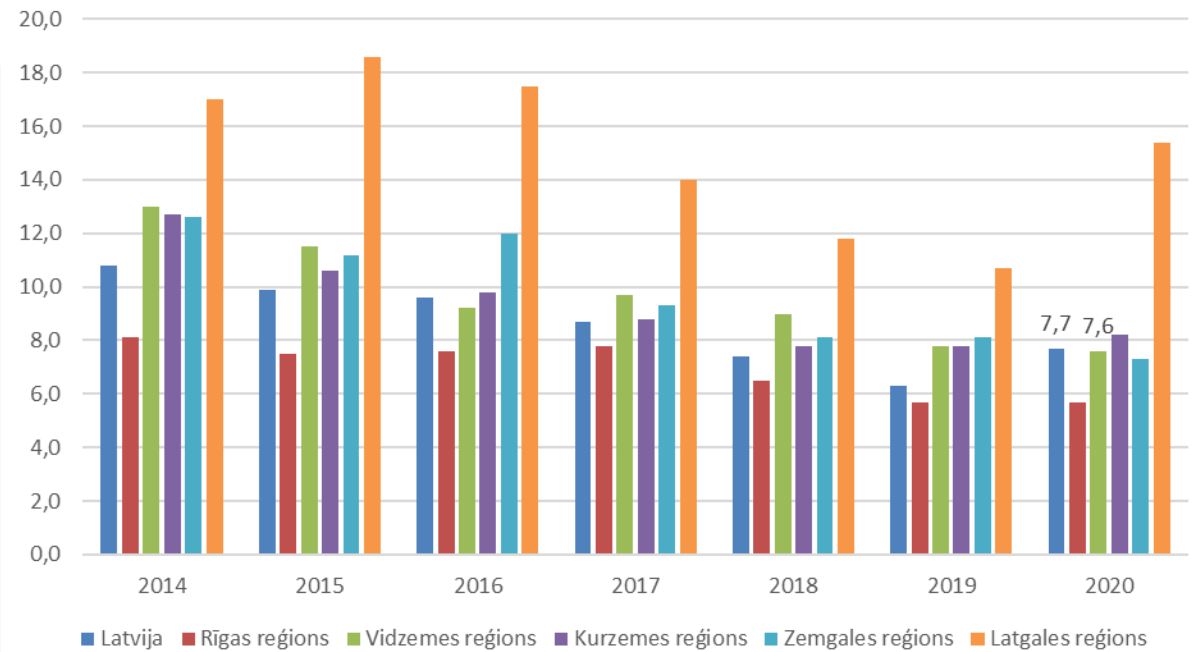
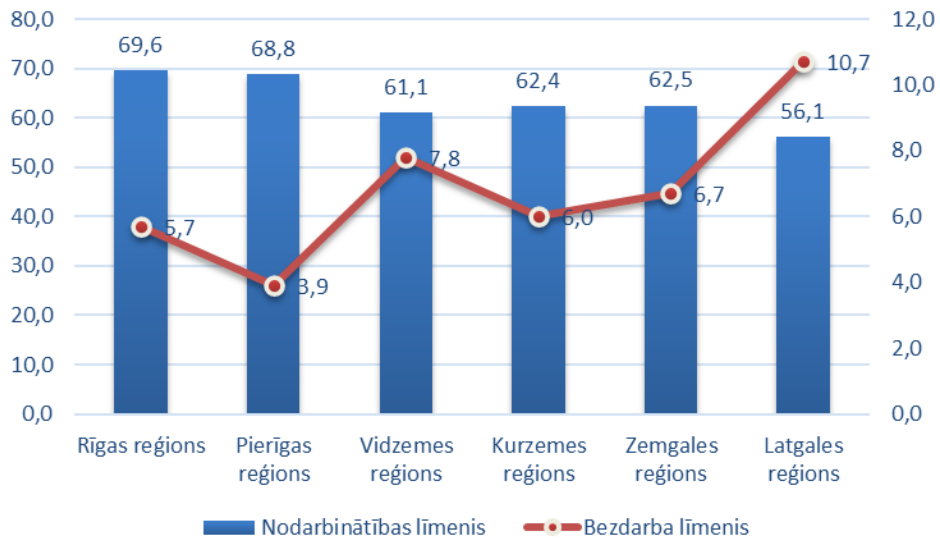
- Bezdarba līmenis valstī un reģionā pēdējos gados ir bijis mainīgs, bet ar tendenci samazināties.
- Visaugstākais bezdarba līmenis bija vērojams 2010. gada sākumā, kad Latvijā bezdarbnieki bija 19,5% no visiem iedzīvotājiem, savukārt Zemgalē – 15,4%

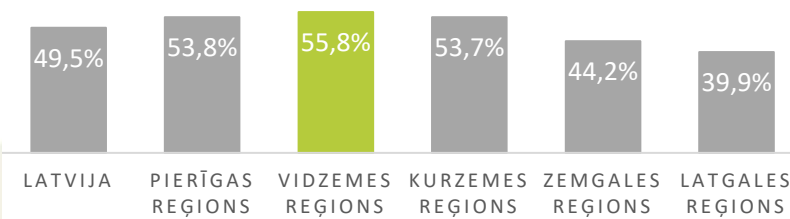
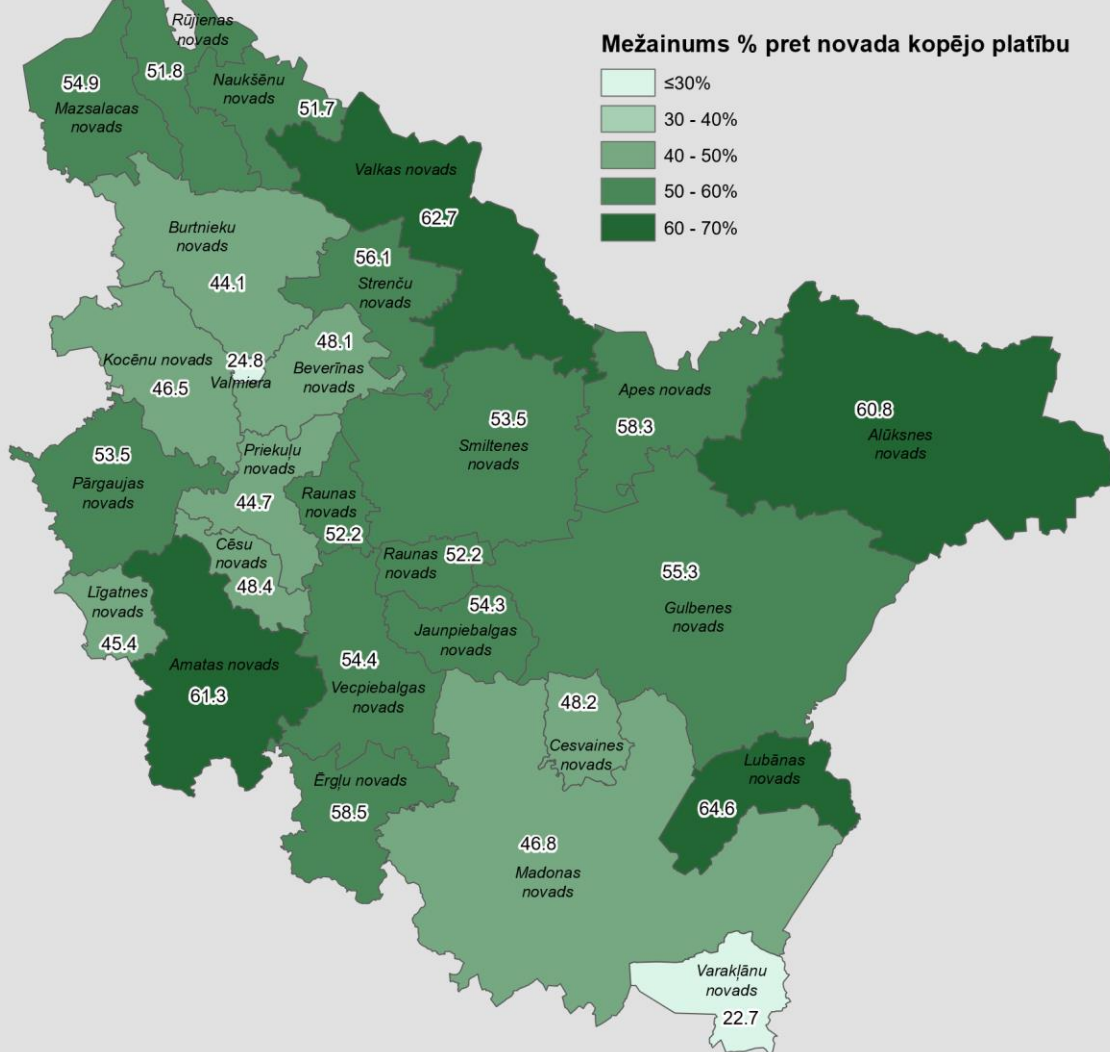

Nodarbinātība, bezdarbs

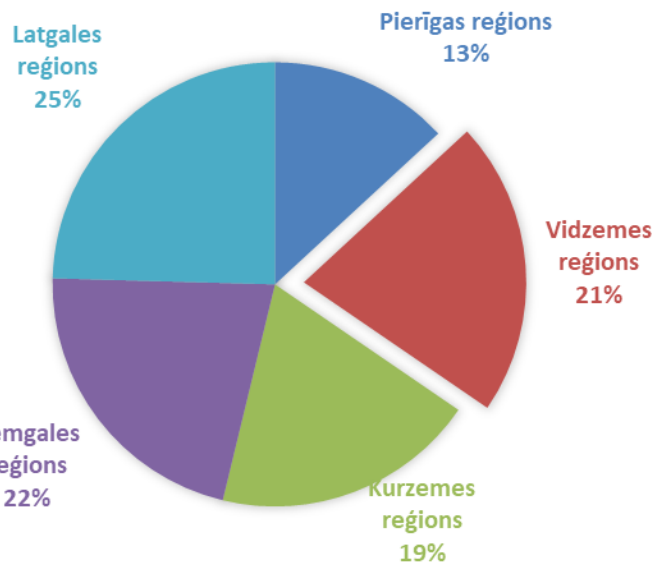
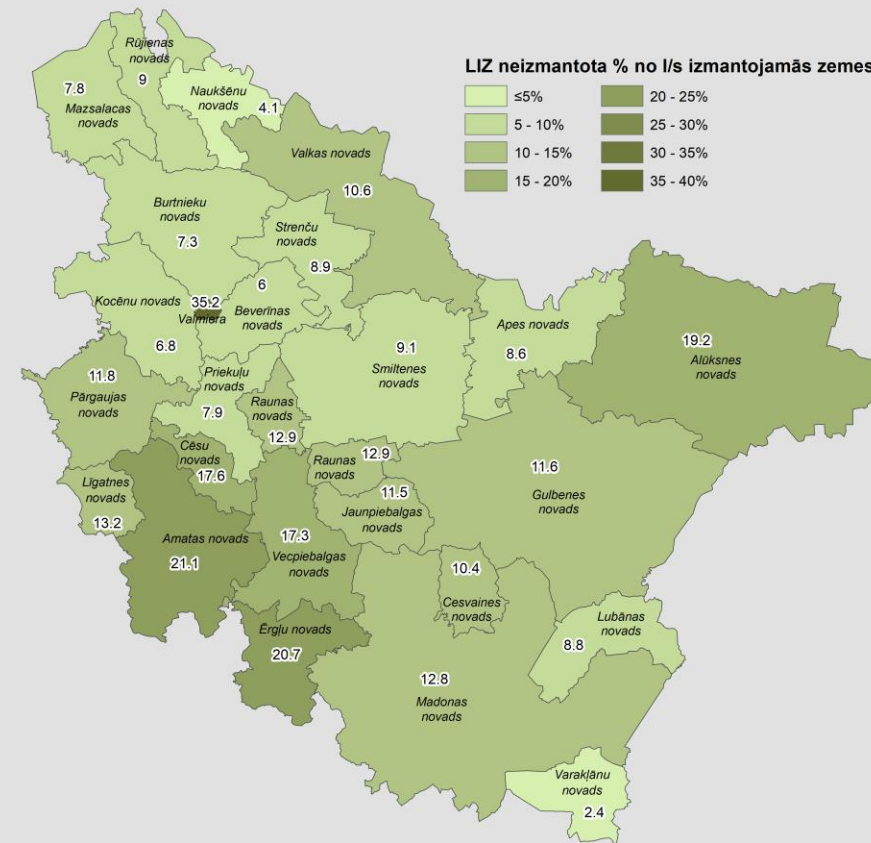
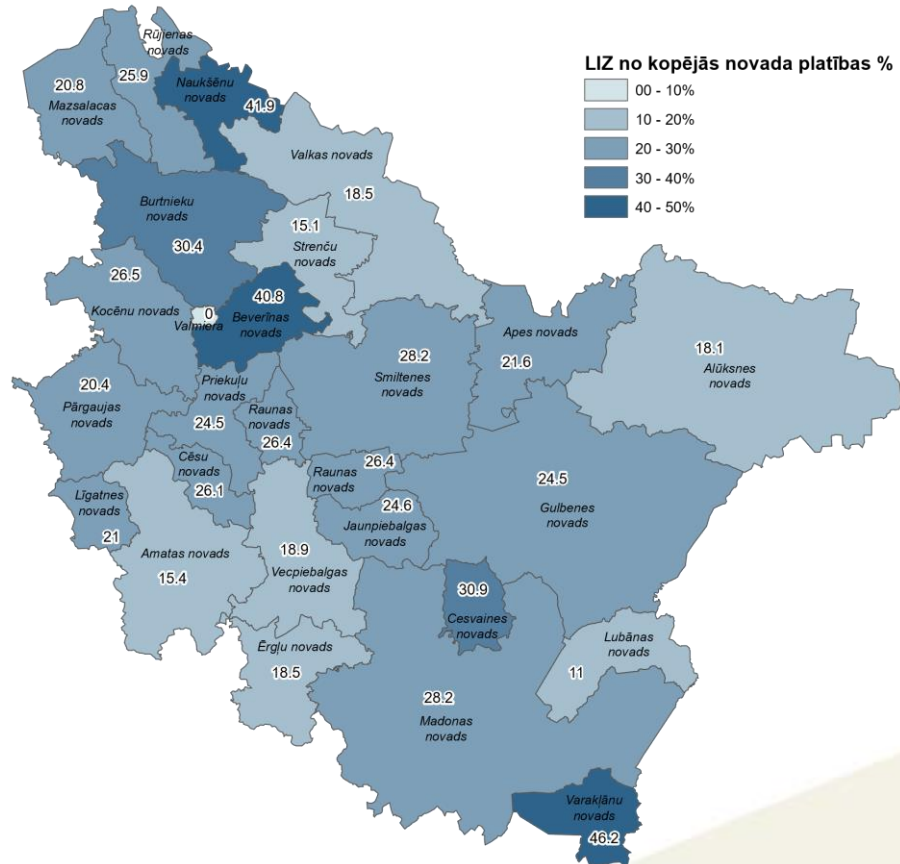
- ❑ Vērtējot pēdējo gadu bezdarba līmeņa dinamiku, redzams, ka visā valstī un reģionos ir vērojams bezdarba līmeņa samazinājums.
- ❑ 2020. gada decembrī attiecīgi Vidzemē tas bija 7.6%, bet vidēji Latvijā – 7.7%.

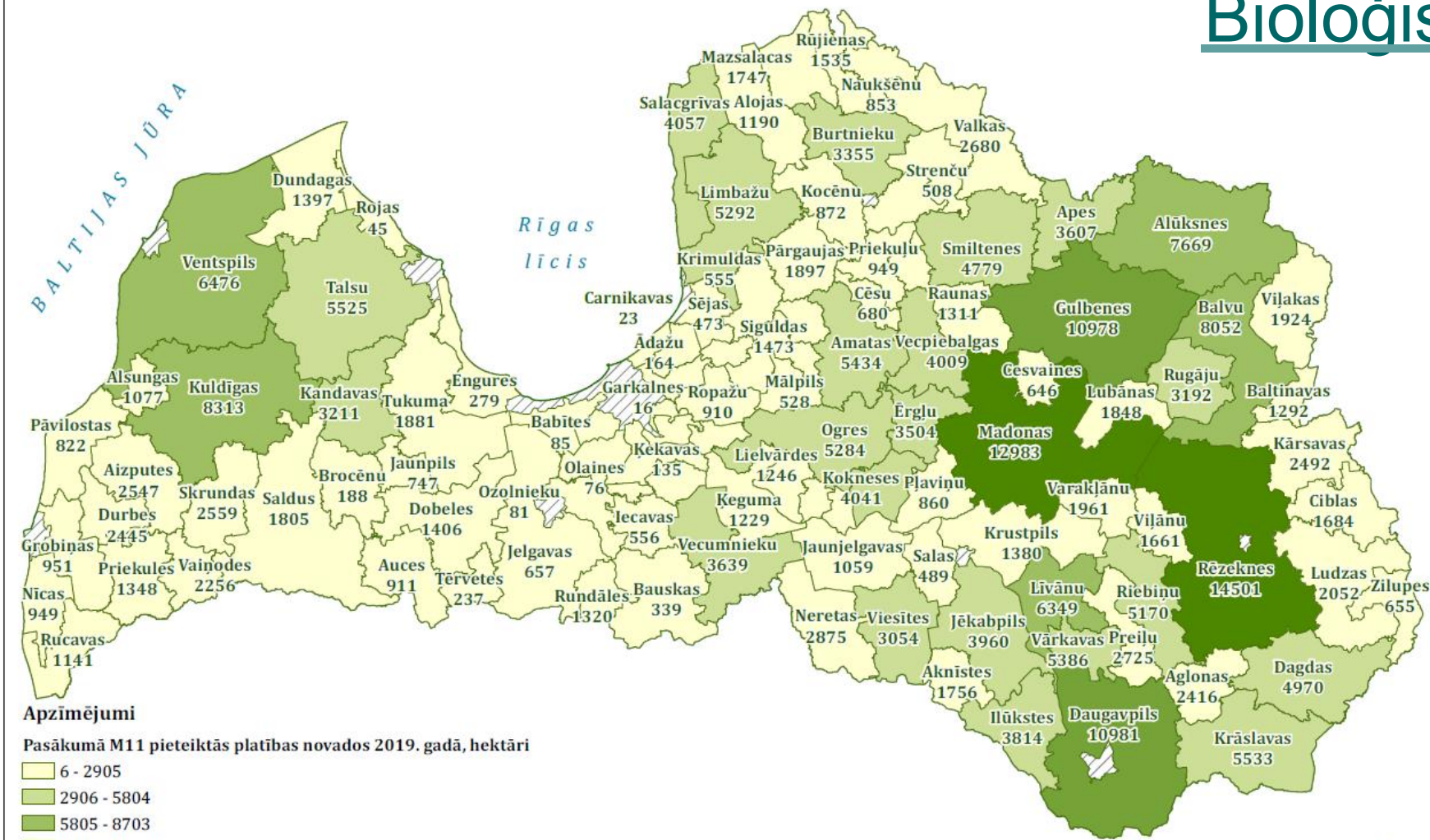
Mežu platības

Lauksaimniecībā izmantojamās zemes

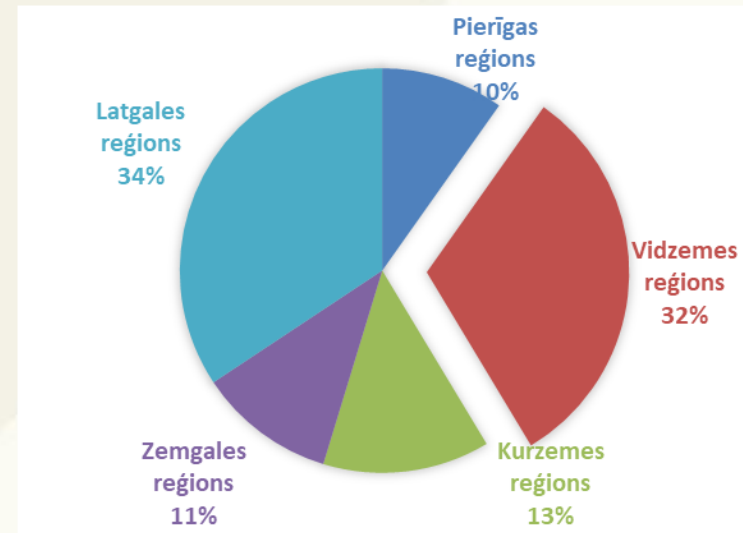
Bioloģiskā lauksaimniecība

Apzīmējumi
 Pasākumā M11 pieteiktās platības novados 2019. gadā, hektāri

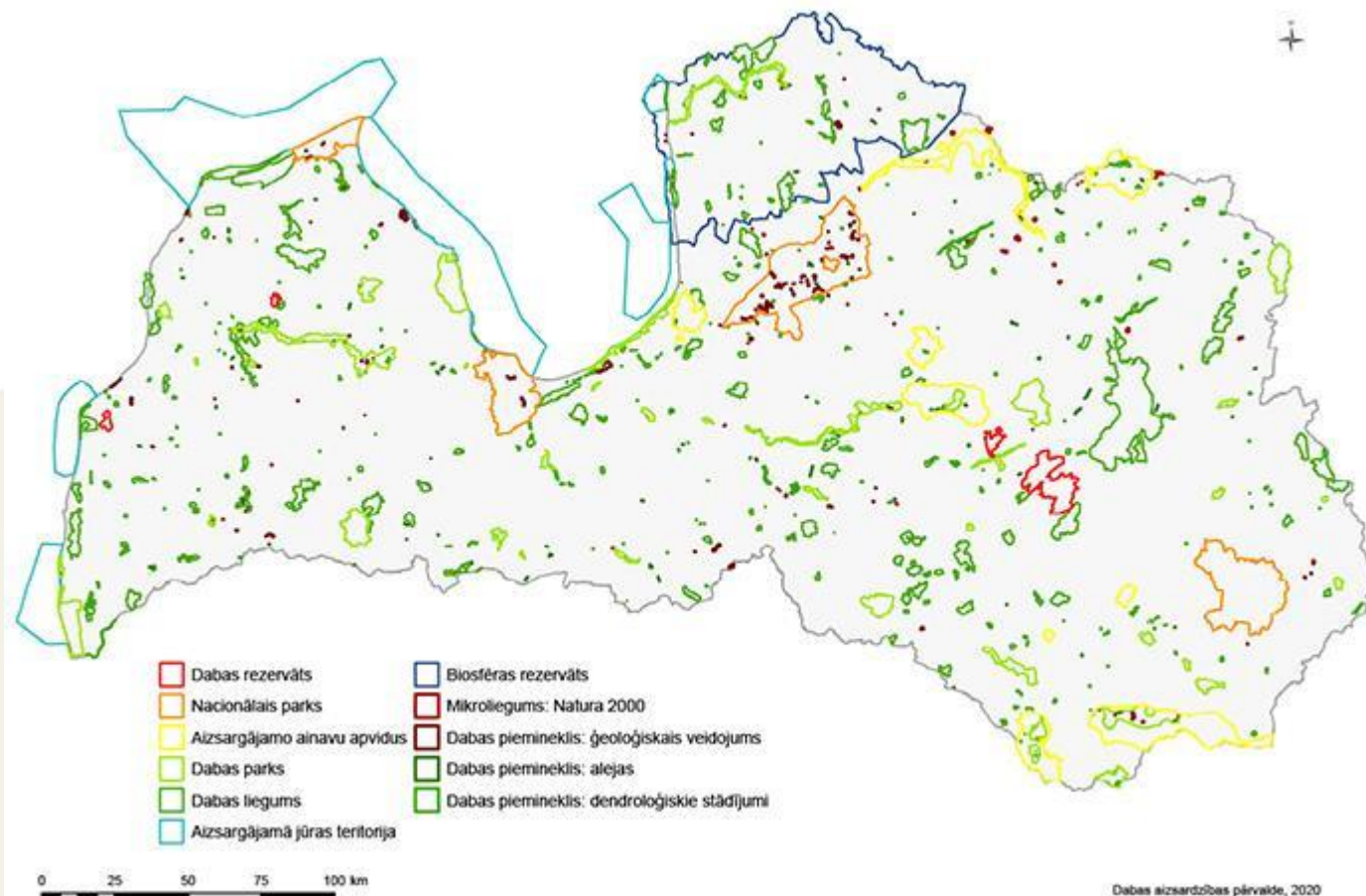
- 6 - 2905
- 2906 - 5804
- 5805 - 8703
- 8704 - 11602
- 11603 - 14501
- Bez atbalsta

0 25 50 km

Aizsargājamās darbas teritorijas

- ❑ Gaujas nacionālais parks
- ❑ Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts
- ❑ Ziemeļgaujas aizsargājamo ainavu apvidus
- ❑ Teiču dabas rezervāts
- ❑ Vidusburtnieka dabas liegums
- ❑ Lubāna mitrājs
- ❑ Vestienas aizsargājamo ainavu teritorija

Atkritumu apsaimniekošana

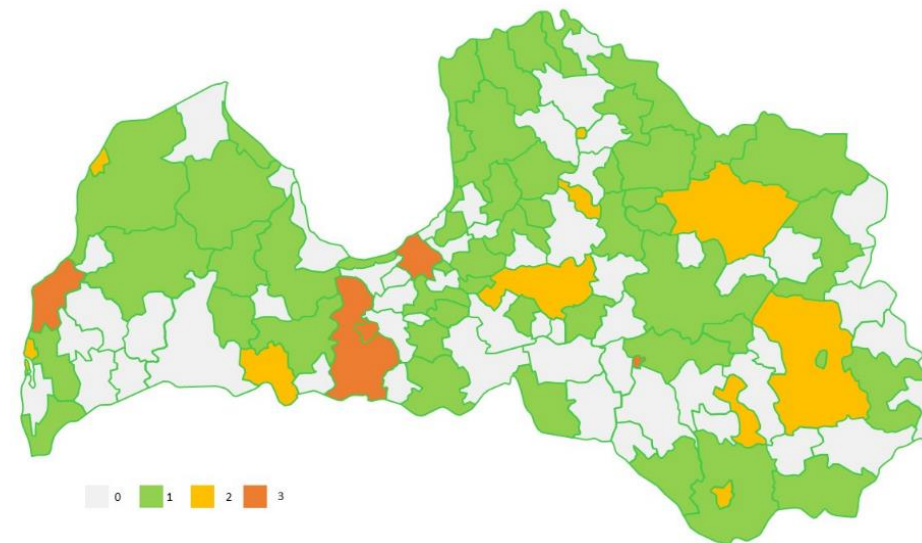
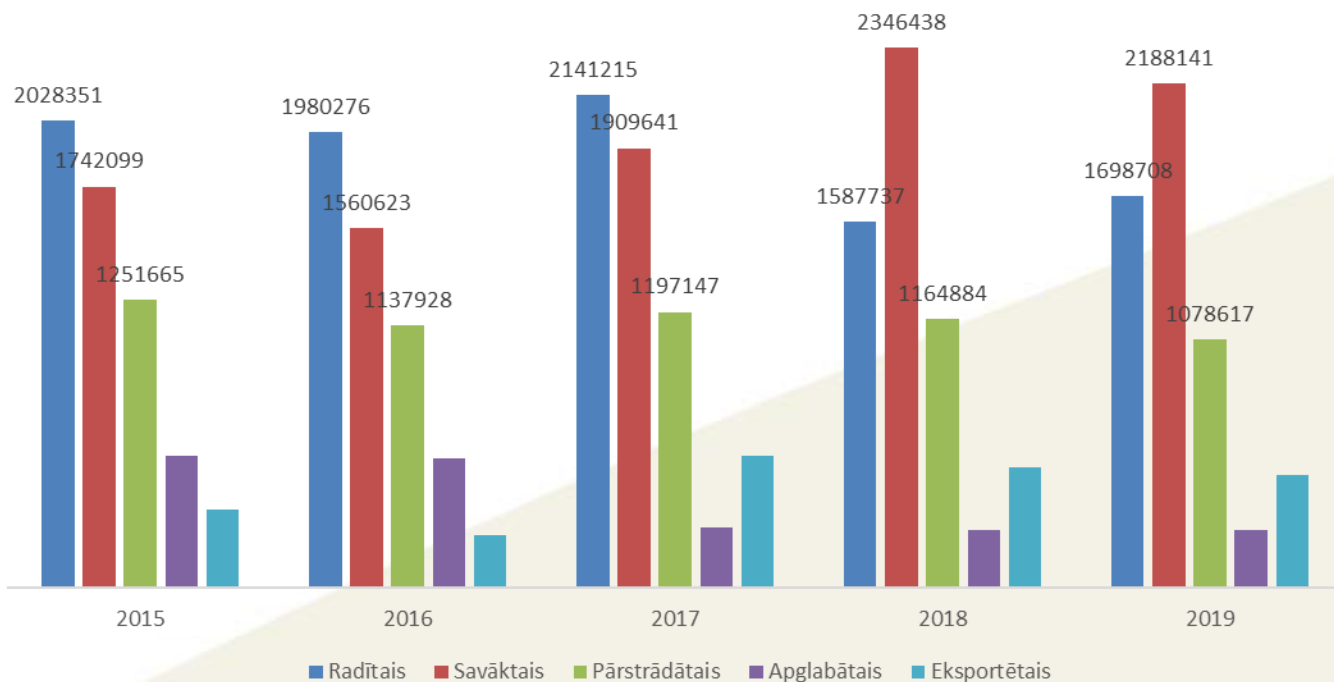

Atkritumu apsaimniekošanas reģioni un atkritumu poligoni Latvijā (01.09.2020.)

AAR	Platība, km ² (CSP, 2015)	
	% no Latvijas teritorijas	Kopā
Mālienas	11	7039
Vidusdaugavas	12	7766
Ziemeļvidzemes	16	10557

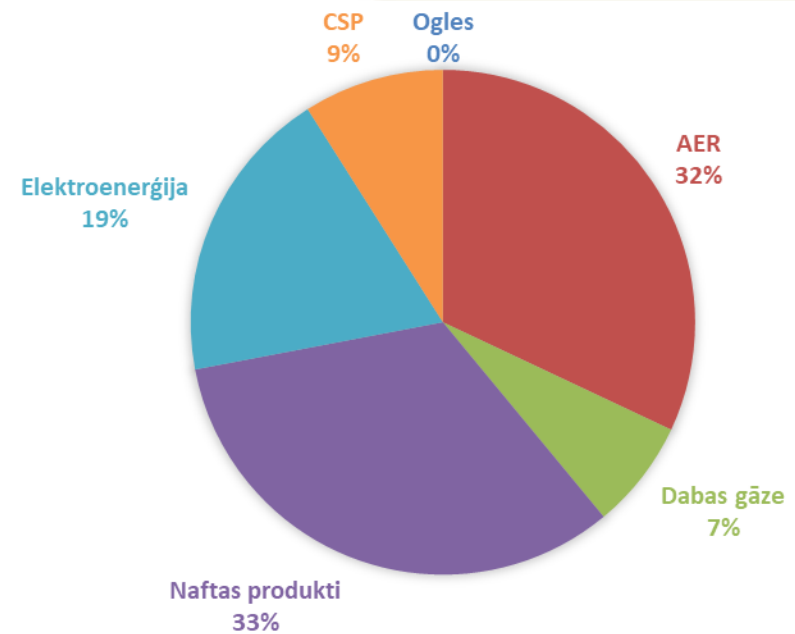
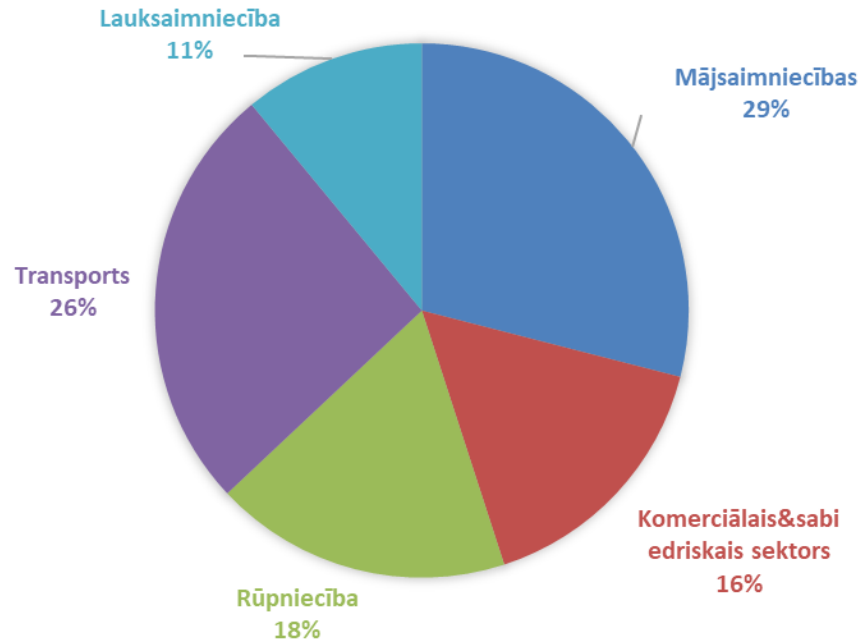
Atkritumu apsaimniekošana

Šķiroto atkritumu savākšanas
laukumu skaits pašvaldībās 2018. g.

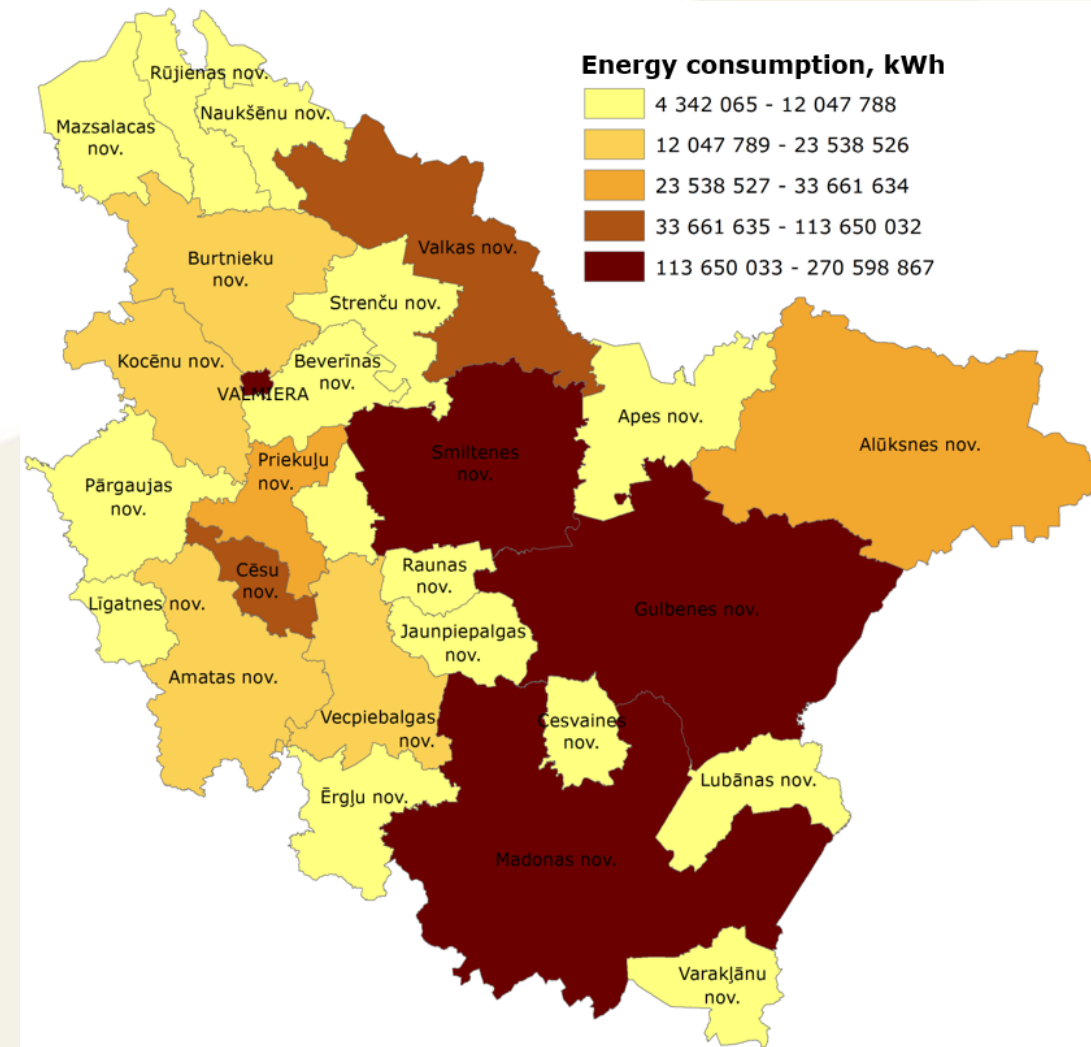
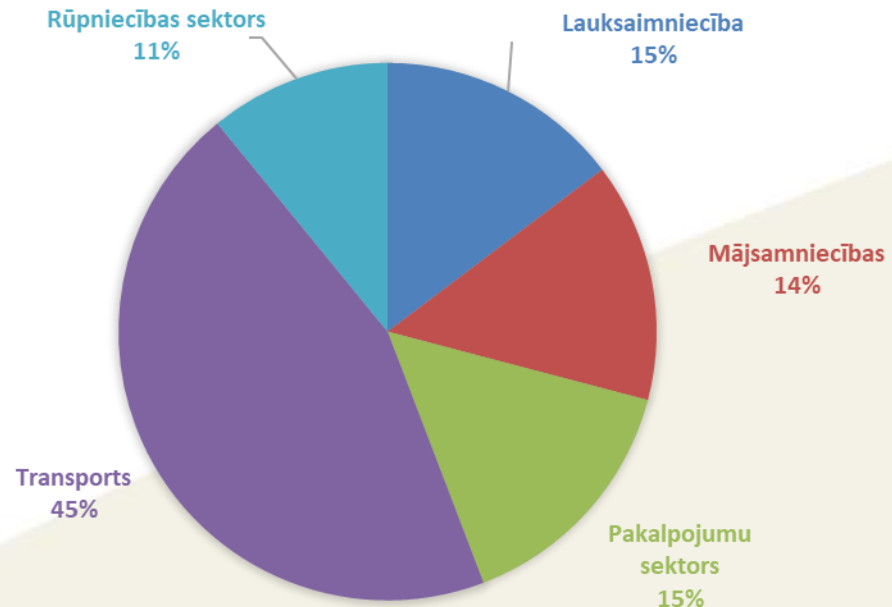
Sadzīves atkritumu daudzums, to savākšana un pārstrāde

Enerģijas galapatēriņš Vidzemes plānošanas reģionā (2016.g.)

CO2 emisijas Vidzemes plānošanas reģionā (2016.g.)

AS «Sadales tīkls» dati 2019.gads

- ❑ Sabiedrības novecošana, dzimstības samazināšanās palielina pašvaldību konkurenci pēc iedzīvotājiem;
- ❑ Urbanizācijas un iedzīvotāju koncentrācijas rezultātā pastiprinās grūtības sabalansēt pakalpojumu pieejamību un apdzīvotību;
- ❑ Palielinās iedzīvotāju nedrošība par nākotni, iespēju nokļūt līdz pakalpojumiem un tos saņemt;
- ❑ Izteiktāka sabiedrības noslāņošanās
- ❑ Pieaug alternatīvu sociālu kustību / aktīvisma loma
- ❑ Teritoriālo un sociālo disproporciju palielināšanās – **iniciatīvas** nozīmes pieaugums
- ❑ Kultūra kā reģiona attīstības virzītājspēks

Ekonomiskie izaicinājumi Vidzemē

27

- ❑ Saasinās esošo ekonomisko modeļu negatīvā ietekme uz vidi un dabas daudzveidību;
- ❑ Palielinās pieprasījums pēc aprites ekonomikas un bioekonomikas risinājumiem
- ❑ Tehnoloģiju ietekmē mainās ražošanas un pakalpojumu darbības modeļi
- ❑ Darba tirgū aug pieprasījums pēc darbiniekiem ar daudzveidīgākām kompetencēm
- ❑ Pieaug sadarbības risinājumu nozīme uzņēmējdarbībā - tīkli, klasteri
- ❑ Strauju digitalizācijas procesu ietekmē pieaug pieprasījums pēc jauniem risinājumiem un kompetencēm
- ❑ Palielinās pieprasījums pēc efektīvākas un tīrākas enerģijas
- ❑ Pakalpojumu koncentrācija un attālināšanās – palielinās mobilitāte
- ❑ Tūrisma piedāvājuma un specializācijas attīstīšana
- ❑ Izglītības loma kvalificēta darbaspēka saglabāšanā un piesaistē reģionā;
- ❑ Kvalificētu speciālistu piesaiste

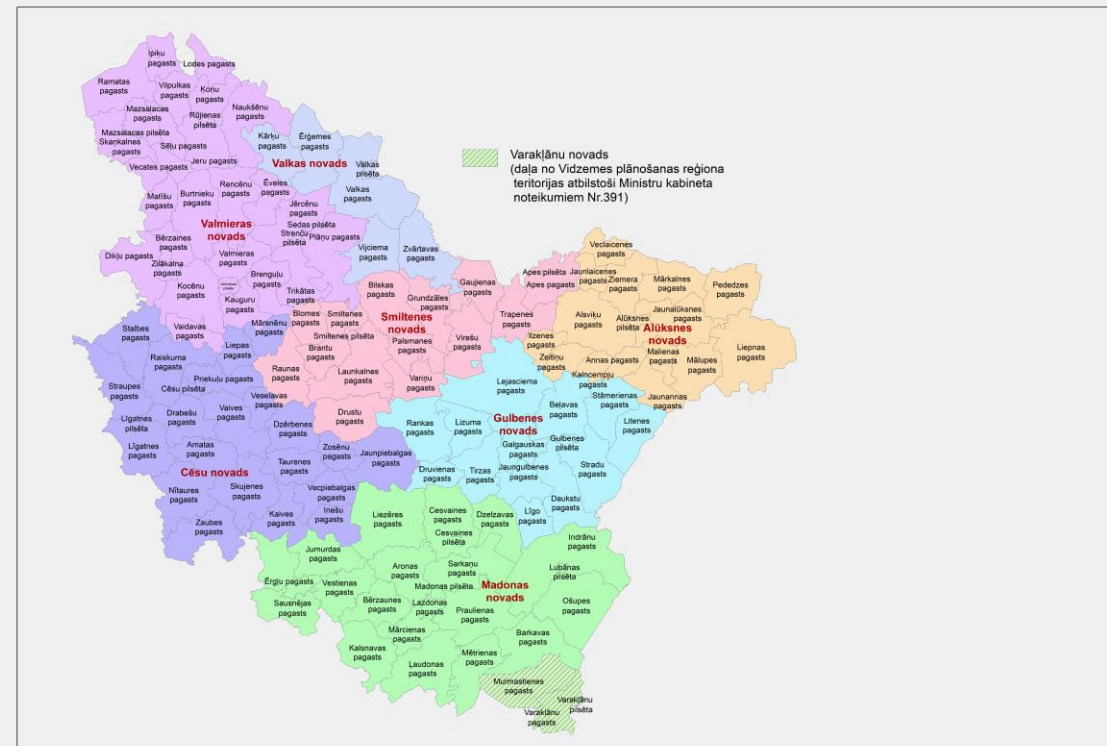
IZAICINĀJUMI- Klimata pārmaiņas un ekoloģiskās ilgtspējas krīze

- Klimata pārmaiņu ietekmē pieaug vētru, plūdu un mežu ugunsgrēku riski;
- Iedzīvotāji un uzņēmēji arvien biežāk saskaras ar ierobežotu resursu pieejamību
- Samazinoties bioloģiskajai daudzveidībai krītas vides kvalitāte;
- Pieaug pieprasījums pēc jauna veida ilgtspējīgas pārtikas risinājumiem

Līdzšinējo 25 novadu un 1 republikas
 nozīmes pilsētas vietā - 7 novadi;

Valmieras novads	19,7%	2947
Valkas novads	6,1%	908
Smiltēnes novads	12,0%	1801
Madonas novads	20,5%	3075
Gulbenes novads	12,5%	1872
Alūksnes novads	11,3%	1698
Cēsu novads	17,8%	2666

Kādi būs reģioni?

Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programmas 2021-2027

izstrāde

Tematiskā darba grupa

«DABAS KAPITĀLS, APRITES EKONOMIKA »

26.02.2021.

PAUZE LĪDZ 10:55

VIDZEME

CEĻŠ VED AUGŠUP!

KAS TALĀK?

Droša iekļaujoša sabiedrība

02.03.2021. 10:00 -

<https://us02web.zoom.us/j/83345628037>

- 1) Veselības veicināšana:
- 2) Sabiedrības drošība:
- 3) Iekļaujošas sabiedrības attīstība
- 4) Pierādījumos balstīti efektīvi pakalpojumi (sociālie, veselības, izglītības, tūrisma, kultūras u.c.), t.sk. pakalpojumu sniedzēju motivācija un novērtējums:

Pieejama izglītība, digitāla pārveide, sadarbība –

03.03.2021. 10:00

[https://us02web.zoom.us/j/81616510593;](https://us02web.zoom.us/j/81616510593)

Sasniedzamība, Ilgtspējīga dzīves vide

05.03.2021 10:00

<https://us02web.zoom.us/j/86778271226>

1) Izglītības, prasmju un mūžizglītības piedāvājuma atbilstība **34** darba tirgus prasībām, veicinot nodarbinātību, t.sk. sadarbība izglītības pieejamības nodrošināšanā:

2) Kvalitatīvas un mūsdienīgas izglītības vides attīstība

3) Institūciju pārvaldības kapacitātes stiprināšana, Tematiskas / starpnozaru sadarbības veicināšana

4) Digitalizācija uzņēmējdarbības attīstībai, digitālās pārejas veicināšana sabiedrībā, īpaši mazāk pasargātās mērķa grupās, digitālie savienojumi

1) Videi draudzīga mobilitāte:

2) Sniedzamība un pieejamība t.sk. pieejami un sniedzami pakalpojumi.

3) Sadarbība mobilitātes un satiksmes infrastruktūras jautājumos

4) Mājokļu kvalitāte un pieejamība

5) Ilgtspējīgas dzīves vides attīstība, vides infrastruktūras pārvaldība:

Uzņēmējdarbība - **09.03.2021. 10:00**

<https://us02web.zoom.us/j/81290411182>

- 1) Inovāciju ekosistēmas attīstība:
- 2) Industrijas un zinātnes sadarbība
- 3) Industrijas pārveide un konkurētspēja
- 4) Uzņēmējdarbības atbalsta pasākumi
- 5) atsevišķa saruna ar uzņēmējiem
- 6) Tūrisms, kā reģiona attīstības perspektīva

**AP STRATĒGISKĀS
DAĻAS 1. RED.
PUBLISKĀ
APSPRIEŠANA**

Tematiskās darba grupas,
konsultācijas ar nozaru
ministrijām, sarunas ar
jaunveidojamiem novadiem,
reģionālie projekti

08.02.-09.03

**AP PILNVEIDOTĀ
REDAKCIJA**

Stratēģiskās daļas 1.
redakcijas izskatīšana
KP, AP

15.04.-23.04

**AP GĀLA
REDAKCIJA
SAGATAVOŠANA**

AP gala redakcijas
izskatīšana KP, VPR AP,
nodošana VARAM atzinuma
sniegšanai

25.05-30.05.

09.03.-15.04

**AP 1. REDAKCIJAS
PILNVEIDOŠANA,
RĪCĪBU PLĀNA
IZSTRĀDE**

Ja nepieciešams konsultācijas
ar pašvaldībām, nozaru
ministrijām

26.04-25.05

**AP PILNVEIDOTĀ
REDAKCIJA,
PUBLISKĀ
APSPRIEŠANA**

līdz 30.06

**VPR AP 2021-2027
apstiprināšana**